

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ПЕДАГОГІЧНИХ
ПРАЦІВНИКІВ

ПРОГРАМА СПЕЦКУРСУ

***"Сучасний літературний
процес на Черкащині"***

**ЧЕРКАСИ
2005**

АВТОР:

Месевря О.І. – методист з української мови і літератури Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Поліщук В.Т. – завідувач кафедри української літератури і компаративістики Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, доктор філологічних наук, професор;

Білоус Г.П. – голова Черкаської організації Національної спілки письменників України

Рекомендовано до друку вченою радою ОШОПП.
Протокол №2 від 28.05.2004 р.

Пояснювальна записка

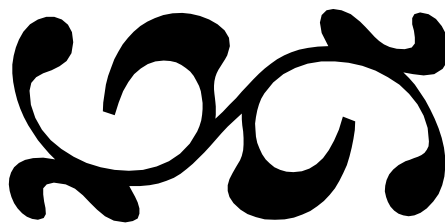
Шкільними програмами з української літератури передбачені уроки вивчення творчості письменників рідного краю (2 год. на семестр). Проте цих годин замало для отримання учнями ґрунтовних знань. Щоб ліквідувати недолік, впроваджуємо у практику спецкурс “Сучасний літературний процес на Черкащині”.

Виходячи із того, що на сьогодні актуальним залишається завдання не тільки дати дітям знання з української літератури – одного із найголовніших навчальних предметів у суспільній середній школі, а й виховувати національно свідому особистість, громадянина Української держави, для якого поняття людської гідності містить глибоке відчуття належності до української нації, свого народу, родини.

Спецкурс має прищеплювати учням любов до творчості письменників – земляків, формувати патріотичні почуття молодого покоління.

До програмного списку включено твори, найпоказовіші для розкриття творчої індивідуальності кожного письменника. Програма побудована так, щоб сучасна література Черкащини постала у всій своїй родо - жанровій, стильовій і проблемно-тематичній повноті.

Курс літератури рідного краю розрахований на учнів 9-11 класів. Запропонована кількість годин (по 1 годині) на вивчення тієї чи іншої теми є орієнтовною, тому вчитель може її змінювати (в межах 34 годин) на свій розсуд.

ВСТУП

(0,5 годин)

Ознайомлення учнів із історією створення Черкаської організації Національної спілки письменників України та її сьогоденням (оглядово).

Рекомендована література

- 1) Поліщук В.Т. Поліщук М.П. Черкащина літературна: Статті, бібліографічні матеріали. – Черкаси: Брама. 2001. – 188 с.
- 2) Літературна географія Шевченкового краю // Краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 1991. Вип.2. – С.52-55.
- 3) Поліщук В. Письменники Черкащини – лауреати літературних премій // Поліщук В. Література рідного краю в школах Черкащини. – Черкаси, 1990 – С. 60-63.
- 4) Трохименко В. Три десятиліття творчого горіння: Обл. орг. Нац. спілки письмен. України – 30 років // Нова доба. – 2002. - 19 листоп. С.6
- 5) Холодний Яр: Часопис Черкас. обл. орг. Нац. спілки письмен. України.
- 6) Поліщук В. З історії Черкаської обласної письменницької організації // Поліщук В.Т., Поліщук М.П. Черкащина літературна – Черкаси, 2001 – С. 63-64.
- 7) Поліщук В. Роде наш красний: (літ. життя Черкащини: історія і сучасність) // Спільна справа. – 1996. - №1, серп. – С. 49-50.
- 8) Поліщук В. Черкащина літературна. Літературний процес у країні: події, імена, твори // Холодний Яр. – 2003. - №3.

Григорій Білоус

Поет, прозаїк, журналіст, автор поетичних збірок “Зоряний колодязь”, “Терноцвіт”, книги “Слова, слова, спасіте наші душі” (вибрані сторінки листування з друзями), книги прози “Рудоман”. Лауреат міжнародної премії ім. Г.С. Сковороди, обласної літературно-публіцистичної премії “Берег надії” ім. В.Симоненка та премії літературно-мистецької ім. М.Старицького. Голова обласної організації Національної спілки письменників України (з 1999 р.).

“Зоряний колодязь”. Дух шістдесятництва, гуманістичні нотки загальнолюдського звучання. Конкретність і вишуканість образів. Традиційна для української поезії класична версифікаційна манера. Висока культура віршування.

“Терноцвіт”. Роздуми над історичною долею поневоленого упродовж багатьох сторіч українського народу. Тема смерті, думок і почуттів людини на межі буття і вічності. Вірші-присвяти світлій пам’яті в’язнів-українців, котрі поклали своє життя на вівтар незалежності й соборності України, про визначні історичні постаті у нашій історії та літературі. Інтимна лірика з характерними образами “я” і “ти”. Поєми “Спрага” і “Сповідь мандрівної вишні”: оригінальність і проникливість у зображенні Т.Г. Шевченка. Трагедія вишеньки – трагедія України, приреченої на виродження в суворих умовах імперської

залежності. Поема “Вогонь у камені”. Майстерність у зображенні Г.С. Сковороди – вишуканість, дотепність, глибинність. Оригінальні витвори авторової уяви (притчі про блискавку, косу, про позичений вогонь) та в зображенні співрозмовника – Природи. Уміння самого Сковороду подати як своєрідну духовну силу Природи.

“Слова, слова, спасіте наші душі”. Слово “високої проби”, мудрість мислі, афористичність, ліричність, щирість, відвертість, актуальність. філософська оцінка минулого, запитальний погляд у майбутнє.

“Рудоман”, “Тони золотого зайця”. Осмислення історичної долі України через історичну долю села. Реалістичність письма з виразною ліричною ноткою. Вміння прозаїка розбудувувати сюжет, тримати інтригу.

Рекомендована література

1. Бас В. Відзначено лауреата премії Михайла Старицького: (Серед інших Черкас. письменників Г.Білоус за поему “Засвіти свою зорю”) // Черкаський край. – 2002. – 18 груд. – С.6.
2. Бас В. Григорій Білоус – лауреат премії ім. Сковороди // Черкас. край. – 1997. – 19 лис. – С. 2.
3. Нові члени спілки письменників України: (Г.П.Білоус. м.Черкаси) // Літ. Україна. – 1992. – 14 трав. – С. 5.
4. У письменників поповнення: (Черкащанина Григорія Білоуса прийнято до Спілки письменників України) // Черкаси. – 1992. – 18 берез.
5. Дробний І.С. Хати з лободи: Автобіограф. повість. Літературні портрети краян. – Черкаси: Відлуння – Плюс, 2003. – 591 с.
6. Поліщук В.Т. Григорій Білоус: (Про нього. Вірші для дітей // Гілочка. – Черкаси, 2002. – С.15-20.
7. Поліщук В.Т. Тиха розмова серця: Творчість Григорія Білоуса // Поліщук В.Т. Під прапором неба. – Черкаси, 2000. – С. 23-39.
8. Шитова Л. Лицар непоступливого слова: Штрихи до портрета Григорія Білоуса // Київ. – 2001. - № 5-6. – С. 153-156.
9. Дробний І.С. “У серці щем, такий солодкий щем...”: (Творчість Г.Білоуса) // Черкас. край. – 1999. – 14 лип. – С. 6.

Наталія Віргуш

Поетичні збірки “Роменів вир”, “Стривожені птахи”, “Промінь поля”, “Відкритий світ”, “Очищення”, “Не відрікаючись від себе”, “Дорога до світла”, “Золотий слід”, “Обереги любові”.

Мотиви лірики. Піднесення на поетичний п’єдестал Людини. Здатність ліричної героїні творити добро заради інших. Віддзеркалення у світі поезій світу внутрішніх переживань, світу жіночого, у якому, незважаючи на всю силу її духу, є місце і переживанням, і тривогам, як за долю власних дітей, так і за долю всього людства. Перевага в ліриці поетеси раціонального первня над емоціями.

Особливості філософської, інтимної, пейзажної лірики Н. Віргуш.

У 2001 році поетеса стала лауреатом обласної літературної премії “Берег надії” ім. В.Симоненка за збірки “Дорога до світла” і “Золоті сліди”.

“Дорога до світла”. Дороговкази доль наших сучасників – любов, доброта, мужність. Поезія закликає до світла, в майбутнє.

“Обереги любові”. Пресвята любов, що врятує нас, біль за долю рідного народу, сум за славним минулим; про добро і зло, радість і тривоги материнства.

Рекомендована література

- 1.Поліщук В.Т. На рубежі віків – тисячоліть: Лірика Н.Віргуш // Поліщук В.Т. Під прапором неба. – Черкаси, 2000 – С.70-73.
- 2.Письменники Радянської України: Бібліографічний довідник – К.: Рад. письменник, 1981 – С.36.
- 3.Наталі Віргуш. – В кн: Письменники Радянської України. Довідник. - К., 1976. - С.48.
- 4.Наталі Віргуш – 50 // Холодний Яр. – 1998. - №8. – С.68.
- 5.Поліщук В.Т. На рубежі віків – тисячоліть: (Творчість Н.Віргуш) // Тарасові джерела. – 1998. – Лют. №4 – С.6
- 6.”...Золоті надії на зорі”: (Творчість черкас. поетеси Н.Віргуш) // Місто. – 1998. – 12 лютого. – С.3.
- 7.Бас В. І вертатись не треба, аби помилки перекреслити...: (Про творчість Н.Віргуш) // Черкаський край. – 1997. – 22 жовтня. – С.8.
- 8.Шитова Л. Обереги вічності: (Про кн Н. Віргуш “Золоті сліди”) // Село і люди. – 1999. – 19 березня. – С.3.
- 9.Віргуш Н. Не відрікаючись від себе: Поезії. Вибране // Передм. Л. Тараненко. – Черкаси: Сіяч, 1997.
- 10.Смолянський Ю. Промінь поля // Молодь Черкащини. – 1985. – 22 жовтня.

Анатолій Горбівненко

“Парнасівські будні”, “Добрий день”, “Кораблик”, “Покотьоло”. Слово, зіткане із давніх, перевірених основ, міцних і надійних традицій. Вміння навіть у пейзажних та інтимних віршах сердечно усміхнутися, покепкувати над собою і людьми.

Рекомендована література

1. Поліщук В.Т. Анатолій Горбівненко: (Про нього. Вірші) // Гілочка: Письменники Черкащини – дітям. – Черкаси, 2002 – С.53-59.
2. Самарський А. “І так радісно знати, що в світі ще хтось тебе любить...”: (Творчість поета з Сміли Анатолія Горбівненка) // Голос України. – 1997. – 10 жовтня – С.16.
3. Сом М. Від редактора // А. Горбівненко. Лірика, усмішки, пересмішки. Черкаси - Білозір'я – Сміла – Брама, 2003.

Володимир Даник

Автор п'яти гумористичних збірок та прозової книги “Дорога до Марса”, ліричних збірок “Шевченків край у пісні і в серці”, “Хай розкаже гітара”, “Черкащина – це серце України”, “Квітни, моя Україно”, “Там, де сивий Дніпро котить хвилі свої”, “В звуках я хочу с природой слитися”, “Іду вклонитися Тарасу”.

Лауреат Міжнародного літературного конкурсу “Гранослов”, першого Всеукраїнського фестивалю конкурсу гумору та ряду обласних пісенних конкурсів.

“Там, де сивий Дніпро котить хвилі свої”. Засудження війни в Афганістані, Чечні, віра в добро, милосердя, боротьба українського народу за волю, встановлення державності, проблема рідної мови.

“Черкащина – це серце України”. Любов до рідного краю, до природи, до неньки – України, віра в світле майбутнє нашої держави.

“Квітни, моя Україно”. Чорнобильська трагедія, що стала образом печалі для українського народу, вічна тема кохання. Зв'язок з народнопісенною творчістю.

“Шевченків край у пісні і в серці”. Філософське осмислення буття, утвердження добра, любові. Тематична і жанрова різноманітність, образність, теплота, щирість.

“Іду вклонитися Тарасу”. Художня цінність поезії пісенного плану, присвячених геніальному Тарасу Шевченку, вірші про рідних серцю людей, про простих працюючих людей рідного краю.

Рекомендована література

1. Мальований В. Співець рідного краю, неньки – України: (Творчість В.Даника) // Даник В. Іду вклонитися Тарасу. – Черкаси, 2001. – С. 4-7.
2. Поліщук В.Т. Володимир Даник: (Про нього. Вірші) // Гілочка. – Черкаси, 2002. – С. 77-81.
3. Овдієнко В.Б. Співець Шевченківського краю: (Творчість В.Даника) // Даник В. Там, де сивий Дніпро котить хвилі. – Черкаси, 1997. – С. 7-10.
4. Голиш Г. Співець Шевченківського краю: (Творчість В.Даника, поета, жителя Черкас) // Вісник Золотоніщини. – 1996. – 19 жовт.
5. Поезія – це вічне відкриття: (Творчість черкас. поета В.Даника) // Сільські обрії. – 1996. – 12 жовт.
6. А автор хто?: (Черкас. поет В.Даник) // Черкас. край. - 1991. – 14 верес.

Василь Дергач

Автор шести поетичних книг ”Мелодії рідних доріг”, ”Материк вічності”, ”Шлях до храму”, ”У буреломі”, ”На розп'ятті”, ”Лелеки над Голгофою”, роману-саги “Тепло і холод”.

Провідні мотиви творчості: відстоювання національної гідності своїх співвітчизників, їхнього права на достойне життя, таврування явищ і дій, що поставили нині Україну на межу духовної, соціально-економічної і державної

катастрофи, двобій Добра і Зла, намагання зрозуміти себе, людей, світ.

Рекомендована література

1. Поліщук В.Т. Василь Дергач: (Про нього . Вірші для дітей) // Гілочка – Черкаси, 2002 – С. 82-87.
2. 75 років від дня народження поета В.Дергача // Календар пам'ятних дат Черкащини на 2002 рік – Черкаси, 2002 – С.29-31.
3. Шапошник М. Хоча й прозрів, але не стало легше: (В.О.Дергачу – 70 років) // Черкаський край. – 1997. – 31 жовтня. – С.9.
4. Дергач В.О. У буреломах: Поєми, вірші (Передм. П. Осадчука) – Черкаси: Сіяч. – 2001. – 91 с.
5. Дергач В.О. Нові розп'яття: Поезії (Передм. П. Осадчука) – Черкаси: Засвітки, 1999. – 58 с.

Григорій Діхтяренко

Поетичні збірки “Благословляється на світ”, “Віднаходжу свій день”, “Душа у слова на сторожі”, “Розбуджені вітри”, “Колесо”.

“Благословляється на світ”. Роздуми над пережитим і пройденим. Сповідальність, довірлива інтонація, невідкупна любов до рідного краю, матері й Вітчизни, щире прагнення недоосмислити минуле - своє і Вітчизни.

“Монопоеми”. Громадянська та філософська лірика. Нерозривний зв'язок людини з рідною землею, віковична жага великого ідеалу, тайни рідного слова. Доброта, вірність, патріотизм.

“Скиба”. Громадянська, філософська лірика. Духовна спадкоємність поколінь, нерозривний зв'язок людини з рідною землею, незабутні сторінки минулого, освячення материнства.

“Розбуджені вітри”. Глибоке розуміння нинішнього неспокійного часу, гостросоціальних проблем. Пошук цікавих художніх засобів.

“Віднаходжу свій день”. Філософські роздуми про життя і людину, свіжість слова.

Рекомендована література

1. Дробний І.С. Хата з лободи: Автобіограф. повість. Літературні портрети краян. – Черкаси: Відлуння-Плюс, 2003 – 591 с.
2. І все ж таки найголовніше в його житті – поезія: (Фінансистові, політ. діячеві, поету Г.Діхтяренкові – 50 років) // Нова доба. – 2000. – 11 січня. – С.4-5.
3. Власенко Н. На світ дивлюся я душею: (Про кн. Г.Діхтяренка “Благословляється на світ” // Черкаський край. – 1994. – 28 липня. – С.4.

Іван Дробний

Поет, прозаїк, публіцист. Автор поетичних збірок “Добридень, люди”, “Білий світ”, “Троїсті музики”, “Блакитне дерево Дніпра”, “Груша серед поля”

та автобіографічної книги прози “Хата з лободи”. Лауреат літературно-публіцистичної премії “Берег надії” ім. В.Симоненка за 1998 рік (за збірку “Груша серед поля”).

Провідна тема його віршів – краса праці, духовний зв’язок людини з рідною землею, осмислення життя у взаємозв’язку контрастів, пошуки душевної рівноваги, краси в довколишній дійсності, перевага загальнолюдського над класово-ідеологічним. Сповідальність і душевна відвертість у вираженні почуттів.

“Хата з лободи” – ліро-епічна автобіографічна розповідь про спостережливого сільського хлопчика, про односельців, про все покоління, котре мужньо долало довоєнне, воєнне та повоєнне лихоліття, дивуючи своїм оптимізмом; біль душі, який спричинило “сьогочасне лихо” - духовна деградація суспільства.

Рекомендована література

1. Поліщук В.Т. Іван Дробний: (Про нього. Вірші для дітей) // Гілочка. – Черкаси, 2002 – С. 88-95.
2. 50 років від дня народження поета І.С. Дробного // Календар знаменних і пам’ятних дат Черкащини на 1981 рік. – Черкаси, 1980 – С. 11-12.
3. Дзюбак Т. Хліб насущний і хліб духовний: (Інтерв’ю з поетом І.Дробним) // Холодний Яр. – 1997. - №6 – С. 64-69.
4. Першу книжку прози поета Івана Дробного “Хата з лободи” називають книгою з патріотизму: (Про книгу черкаського письменника І.Дробного “Хата з лободи”) // Нова доба – 2003- 21 жовтня – С.14.
5. Маренич А. Співець рідного краю: Іванові Дробному – 70 // Нова доба – 2001 16 січ. – дод літ. сторінки – С.8.
6. Осадча Н. Білий світ І. Дробного // Златок рай. – 1999. – 2 кв.
7. Іван Дробний – лауреат Симоненківської премії 1998 року // Черкаський край. – 1998. – 8 січня – С.1.
8. Рідько П. Слово про земляка // Златок рай. – 1996. – 13 січня.
9. Марсюк В. Іванові Дробному – 50 // Літ. Україна, 1981, 16 січня.
10. Негода М. Полудень віку // Молодь Черкащини. – 1981.- 15 січня.
11. Линовицький П. Прозорих слів господар // Черкаська правда. – 1978.- 13 січня.
12. Дробний І.С. Троїсті мужики: Поезії – К.: Рад. письменник, 1983 – 101с.
Рец: Пахаренко В. Троїсті музики // Молодь Черкащини, 1984, 19 липня.
Рец: Дашнівський М. Поетичні рядки про село // Сіл. вісті, 1984, 1 липня.
Рец: Смолянський Ю. Причетність // Черкаська правда, 1983, 24 липня.
Рец: Івашкевич Я. З любов’ю до рідного краю // Авангард, 1983, 16 червня.
13. Дробний І. Білий світ: Поезії – К.: Рад. письм., 1976, 79 с.
Рец: Линовицький П. Світ чарівний, милозвучний // Молодь Черкащини, 1976, 20 листопада.
Рец: Пономаренко М. “Білий світ” Івана Дробного // Прапор Леніна, 1976, 18 вересня; Черкаська правда, 1977, 12 січня.
Рец: Лупійко В. Про час і про себе // Рад. освіта, 1976, 17 листопада.

14. Дробний І. Добридень, люди: Поезії. - К.: Рад. письм., 1992. - 64 с.
15. Рец: М. Негода. З привітом до людей // Черкаська правда, 1962, 15 грудня.
16. Рец: Маринич В. Народження поета // Під прапором Леніна, 1962, 22 листопада.

Іван Дубінін

Автор збірки віршів російською мовою “Пламя свечи”, книжки літературних подій “Туди чи не туди?”, гумористичної збірки “Бюстгальтер на зарплату”.

“Туди чи не туди?”. Вроджений талант пародиста-дотепника. Вміння бачити у творчості своїх колег “грішки” й “огрішки”, мовні неадаптації, а то й просто дурниці.

“Бюстгальтер на зарплату”. Поєднання сюжетів, узятих із нашого “гумористичного” сьогодення, а також з лікарської практики та з життя самого автора.

Рекомендована література

1. Білоус Г.П. // Дубінін І. Бюстгальтер на зарплату: Гумор, сатира – Черкаси: Відлуння-Плюс, 2002 – 56 с.
2. Світличний К. Пародія – найдошкульніша зброя критика // Дубінін І. Туди чи не туди? Літ. пародії. – Черкаси, 1999 – 68 с.

Василь Захарченко

Прозаїк, публіцист. Автор книг “Співучий корінь”, “Трамвай о шостій вечора”, “Стежка”, “Дзвінок на світанні”, “Велика ведмедиця”, “Клекіт старого лелеки”, “Брат милосердний”, “Прибутні люди”, “Білі вечори”, “Великі лови”, “Довгі присмерки” на ін. Лауреат Державної (національної) премії України імені Т.Г. Шевченка та премій імені Андрія Головка і імені Юрія Яновського.

Тематика творчості: любов до рідної землі, рідної мови, звичаїв; вміння працювати і любити працю, любов і пошана до батьків; віра у Бога; прагнення жити по правді, берегти природу; український менталітет, українська душа (яка вона?); руйнування радянською владою споконвічного зв'язку батьків і дітей, зв'язку людини із землею, порівнявши всіх: і ледарів, і п'яниць, і злодіїв; знищення української нації, вимушена еміграція українців.

“Лозові кошики”. Життя повоєнного села, його люди, їхня праця. Оригінальність світобачення і манера письма.

“Великі лови”. Образ українського хлопця Михайла Волощенка, на долю котрого, як і всього українського народу випали тяжкі випробування: більшовицькі репресії 1937-38 років, переслідування у перші дні війни з німецькими загарбниками. Достовірність фактів, реалістична манера викладу матеріалу. Антилюдянність радянської системи.

“Довгі присмерки”. Апокаліпсис середини ХХ століття - перед війною, у війну і після війни, - через який пройшла Україна. Глибокий психологізм роману, велика естетична й пізнавальна цінність.

Рекомендована література

- 1) Про присудження Державних премій України ім. Т.Шевченка 1995 року: Указ Президента України: [серед. ін. черкас. письменнику В.І. Захаренку за роман “Прибутні люди”] // Голос України. – 1995.- 10 верес. – С. 2.
- 2) Захарченко В.І. Відповіді на анкету // Холодний Яр. – 2003 р.
- 3) Дробний І.С. Хата з лободи: Автобіограф повість. Літературні портрети краян. – Черкаси: Відлуння – Плюс, 2003. – 591с.
- 4) Захарченко В.І. Про себе і про час // Захарченко В.І. Великі лови: Роман. Публіцистика. – К., 2002. – С. 241 –246.
- 5) Поліщук В.Т. Василь Захарченко:[Про нього. Оповідання для дітей] // Гілочка. – Черкаси, 2002. – С. 109-121.
- 6) Поліщук В.Т. Позиція й опозиційність митця: Василь Захарченко // Поліщук В.Т. Під прапором неба. – Черкаси, 2000. – С.15-22.
- 7) Поліщук В.Т. Василь Захарченко: Штрихи до творчого портрета. – Черкаси: Сіяч, 1997. – 55с.
- 8) Слабошпицький М.Ф. Без цього він просто не уявляється: [Про В.Захарченка, письм. з м.Черкас та його книги] // Укр. мова й література в серед. школах, гімназіях, ліцеях та колежіумах. – 2003. - №2. – С.140-142.
- 9) Жикол А. Молох повертається?: [Суд над В.Захарченком] // Київ. – 1995. - № 7-8. – С.5-7.
- 10) Коваль В. “Я ніколи не належав ні до яких ворожих груп...”: “Персональна справа” В.Захарченка // Дніпро. – 1991. – 19. – С. 162-172.
- 11) Захарченко В.І. “Я б ніколи не змінив свою долю..” /Розмову з письменником вела О.Надточій// Нова доба. – 1999. – 18 серп. – С.6.
- 12) Захарченко В.І. Наш одвічний український оптимізм: і у вогні не горить, і у воді не тоне: [Черкас. письм. про свій роман “Довгі присмерки” і про долю народу] Розмову вів В.Павлюк //Черкас. край. – 2003. – 12 лют. – С.6.
- 13) Мушнетик Ю. Знаковий документ епохи: [Про роман В.Захарченка “Довгі присмерки”] // Літ. Україна. – 2003. – 9 січ. – С.6.
- 14) Трохименко В. Нелегко бути дзвонарем – дозорцем: [Про роман В.Захарченка “Довгі присмерки”] // Літ. України. – 2002. – 5 груд. – С.6.

Ігор Забудський

Поет, художник. Автор книг “Постижение”, “Лісова прем’єра” - “Завтра моє”.

“Постижение”, “Лісова прем’єра” відкриття світу, медитаційність, рефлексивність, любомудрість, пошук себе.

“Завтра моє”. Наскрізний, серцевинний пантеїзм сквородинівського регістру. Природа як своєрідна матриця устрою Всесвіту, духовне повітря, джерело життєвої наснаги. Воля до життя.

Рекомендована література

1. Синьоок Г.А. Сквородинівські мотиви у творчості Ігоря Забудського //

- Григорій Сковорода. Інтерпретації: Збірка наукових праць – Черкаси, 2003. – С.186-192.
2. Пахаренко В. Бажання дива: (Творчість І.Забудського) // Забудський І. Лісова прем'єра. – Черкаси, 2000. – С.3-6.
3. Забудський І. Постигение воли (Автобиограф. очерк) // Забудський І. Постигение – Черкасы, 1998 – С.165-170.
4. Поліщук В. Про Ігоря Забудського і його поезію: (Роздум над збіркою “Лісова прем'єра”) // Нова доба. – 2000. – 28 листопада. – (Дод. “Літ. сторінки” – С.7)
5. Солончук Л. “Знаю точно, что жить обязательно стоит...»: (Життєвий і творчий шлях Ігоря Забудського, художника і поета з м.Черкас) // Шевченків край. – 1999. – 8 грудня. - С.3.
6. Безуглий В. Ігор Забудський: Моя доля в мені самому”: (Життєвий і творчий шлях художника з м.Черкас) // Нова доба. – 1999.– 22 червня. – С.8.
7. Забудський І. Постигение: Поэзии / Вступ. статьи Л.Вышеславского и В. Пахаренко. – Черкасы: Сияч, 1998. – 176с.
8. Вишеславський Л. Барви черкаського лісу: (Про книгу І.Забудського “Постигение”) // Літ. Україна. – 1999. – 25 берез. – С.6.

Олександр Зеленько

Автор поетичних книг “Серпневий зеніт”, “Білі коні”, “Борт”.

Мотиви творчості. Пам'ять роду і народу, біль за сплюндровану “мирним атомом” землю, плекання незглибимих джерел любові: до України, до землі, до матері, дітей, дружини.

Медозбір у слові і бджолярстві.

Рекомендована література

- 1.Доброго медозбору! Олександрові Зеленьку – 60. (О. Зеленько – журналіст, письменник, житель м.Черкас) // Черк. край. – 2000. – 12 липня. – С.6.

Валерій Кикоть

Поет, перекладач, публіцист. Автор декількох книг, численних публікацій у пресі, наукових праць.

“Вірші. Переклади”. Прагнення до цілісної простоти світосприйняття, значимість власних пошуків свого – самотійного – місця у житті, ширість і безпосередність почуттів. Простота, вишуканість, гармонійність слова.

“Промені самотності”. Легка зажура, гармонійне злиття особистого з національним, загальнолюдським, трагізм поетичного відкриття, поезія світла, відсутність фатальної приреченості, самотність як каталізуючий засіб для пізнання світу.

Переклади. Співзвучність поезій, обраних для перекладу, душі поета: самопізнання, щире виповідання переживань, настроїв, роздумів, глибоке усвідомлення відкриття себе в собі, у своєму слові.

“Один аспект мого життя”. Ліризм, філософські роздуми автора в нелегкій дорозі пізнання та осмислення світу. Емоційна наснаженість художнього вислову.

“Королева дощу”. Філософський погляд на сучасний світ та людину в ньому. Самоаналіз власної душі. Засоби поетичної мови.

Рекомендована література

1. Кикоть В. Плин світлої ріки: (Поезії. Біогр. довідка про автора) // Дзвін. – 2002. - №3. – С. 17-18.
2. Безуглий В. Творчість так просто не дається: (Про поета В. Кикотя, жителя м.Черкас) // Нова доба. – 2003. – 25 груд. – С.9.
3. Кикоть В. Баніна О. Мандрівник мимоволі: (Про черкас. поета В.Кикотя) // Нова доба. – 2002. – 3 груд. – С.6.

Валентина Коваленко

Авторка поетичних збірок “З любові”, “Перевесла істин”, “Приворот - зілля”, “Ненароджене сонце”, книга прози “Вовчик”, книга поезії і прози “Трунок Сварожого рога”.

“З любові”. Закоханість у рідну землю, в український народ – в його споконвічну щиру вдачу і глибинну мудрість.

“Приворот – зілля”. Любов до матері – України, захоплення красою рідної природи, таємниця вічного неперебутнього почуття кохання.

“Ненароджене сонце”. Інтелектуально-емоційна тональність у зображенні Зінька Самгородського, україноцентричність, зображення на рівні сучасного розуміння українських реалій, освітлених страшним вогнем нашої трагедії в двадцятих роках двадцятого століття. Авторська версія й авторський спосіб художньої типізації історичного явища. Метафорика, стилістична виразність, сюжетний лаконізм твору.

“Трунок Сварожого рога”. Сміслова місткість, емоційна напруженість, експресивна тужавість, “жіночність” книги. Джерела поетики письменниці. Гімн роду, дому, природі, землі, кохання, оригінальність словообразів, метафор.

“Вовчик”. Жорстока правда сирітства при живих батьках. Черствість, байдужість дорослих до дітей – сиріт.

Рекомендована література

1. Поліщук В.Т. Валентина Коваленко: [Про неї. Оповідання для дітей] // Гілочка. – Черкаси, 2002. – С. 134-141.
2. Коваленко В. Трунок Сварожого рога.: Поезії. Проза / Передм. Ю.Тимошенка, М.Слабошпицького. – Черкаси: Брама, 2002. – 272с.
3. Тимошенко Ю.Чуттів неміряний світ: Поетичне світотворення Валентини Коваленко // Коваленко В. Трунок сварожого рога. – Черкаси, 2002. - С. 5-10.
4. Слабошпицький М. Це одне з найголовніших: Кілька уваг до книги

Валентини Коваленко // Коваленко В. Трунок Сварожого рога. – Черкаси, 2002. – С. 11-14.

5. Литвин Ю. У Черкасах з'явилася еротична поезія: (Кн. черкас. письм. В.Коваленко “Трунок сварожого рога” // Нова доба. – 2002 – 21 лист. – С.6.
6. Коваленко В. Ненароджене сонце, або Великий Піст Зінька Самгородського: (Поєми) (Передм. В.Поліщука; Післямова П.Линовицького. – Черкаси: Відлуння – Плюс, 2000. - 88с.
7. Коваленко В.М. Вовчик: Повість, оповідання / Передмова В.І.Захарченка. – Черкаси: Сіяч, 1999. – 144с.

Валентина Кузьменко-Волошина

Поетеса, художниця. Авторка збірок поезій “Квітка любові”, “Колискова для матері”, “Моринські барвінки”.

Оспівування миру, щастя, праці, материнства, краси рідного краю, проникнення у дивосвіт нашого сьогодення. Світлий ліризм, тонке відчуття навколишнього світу, громадянський темперамент, бачення суті поезії, ролі митця, непідробна щирість, м'яка образність, ніжне звучання поезії, напоєні сонцем, кольорами, життєствердністю, відстоювання народної моралі, добра, краси, вірності, любові. Розмаїття віршових форм і художніх прийомів тем, сюжетних і проблемних поезій.

Рекомендована література

1. Поліщук В.Т. Валентина Кузьменко: (Про неї. Вірші та оповідання для дітей) // Гілочка. – Черкаси, 2002 – С.167-172.
2. Поліщук В.Т. “Я хочу землю бачити в цвіту...”: Поезія В.Кузьменко // Поліщук В.Т. Під прапором неба. – Черкаси, 2000 – С.59-64.
3. Смолянський Ю. Дочка Шевченкового краю: (Про худож. і поетесу В. Кузьменко-Волошину). – Черкаси. – 1994. – 19 серпня. – С.8.

Сергій Левченко

Автор поетичних збірок “Бачення”, “Видіння”, “Тло світла” збірка прози “Іуда” на ін.

Риси творчості. Схильність ліричного героя до філософствування, суєтність людського буття, роздуми про сенс буття, урбаністичні мотиви. Мінорність лірично-інтимної поезії. Морально-етичні проблеми. Тема честі, вірності, порядності.

“Видіння”. Кожен письменник придумує свою мову, власне арго. Але мова – не головна тема збірки. А що головне? Автор намагається це лише збагнути. Але тільки збагнути, бо кожна відповідь буде неточною.

“Хвала п'їтмі”, “Листя золота колекція”, “Тло світла”.

“Іуда”. Автор намагається осмислити проблеми спокуси гріхом зради, взаємостосунків між закоханими, моралі, рамки якої бувають затісними для окремої людини і надто вже просторими для всього суспільства.

“Бачення”. Прослідковуються граничні психологічні стани, коли поетичне бачення стає видінням, а видіння огранюється в чітку реалістичну форму. Піднімаються тут і гарячі пласти сьогодення. Але це не є даниною моді. Адже поезія – птаха, що вже шугає у різних часових та просторових вимірах, а поет “завжди в гетто”.

Рекомендована література

1. Поліщук В.Т. Під прапором неба: Твори С.Левченка // Поліщук В.Т. Під прапором неба. – Черкаси, 2000. – С. 65-69.
2. Шолохова Т. Душі живої видіння: (Про творчість черкас. поета С.Левченка) // Нова доба. – 2001. – 15 трав. – (Дод. “Ест. Сторінки” – С. 8).
3. Поліщук В. Під прапором неба: (Твори черкас. поета С. Левченка) // Черкаси. – 1994. – 22 січ. – С. 8.

Олекса Лищенко

Збірки віршів “Крутозлами”, “Екзамени волі”, “З відстані свободи”. Лауреат обласної літературної премії “Берег надії” ім .Василя Симоненка 2002 року.

“Крутозлами”. Патріотизм, мотив нерозривності поколінь, неперервності роду й народу. Майстерність лірики, “ліризм” громадянської поезії.

“Екзамени волі”. Актуальні суспільні, моральні й етичні проблеми на шляху становлення незалежної України. Домінування публіцистичності.

Рекомендована література

1. Поліщук В.Т. Олекса Лищенко: (Про нього. Вірші для дітей) // Гілочка. – Черкаси, 2002. – С.191-192.
2. Поліщук В.Т. Лірика “осінньої весни”: (Творчість О.Лищенко) // Поліщук В.Т. Під прапором неба. – Черкаси, 2000. – С.87-93.
3. Лищенко О.К. Крутозлами: Поезії /Передм. В.Т.Поліщука. – Черкаси: Сіач, 1999. – 112 с.

Микола Негода

Поет, прозаїк, драматург. Збірки поезій: “Ростуть сини”, “Зерно на долоні”, “Промовляють очі”, “Степом, степом”, “Чорний біль”, поема “Дума про Кобзаря”, драма “Гетьман”, “Спекотне літо”, “Дух прашура”.

Романи “Холодний яр”, “Отаман Мамай”, “Божа кара”, книга бувальщин: “Пиріжки з пасльоном”.

На слова поета написано немало кілька пісень, які здобули популярність, зокрема знаменита пісня-реквієм: “Степом, степом...”

У 1996 році за збірку поезій “Чорний біль” та історичну драму “Гетьман” був удостоєний літературної премії “Берег надії” імені В. Симоненка.

“Гетьман”. Вдале поєднання вимислу з історичними фактами. Опуклість, виразність при виписуванні образу Богдана Хмельницького. Образність,

різноманітність, невимушеність мови.

“Пиріжки з пасльоном”. Цікаві бувальщини з сільського та міського життя. Тонка іронія, м'який гумор, теплий ліризм.

“Дух пращура”. Широка тематичного кола. Поетична краса, філософічність думок, патріотизм, щирість людських почуттів. Повернення поета і ліричного героя поезій душею і вірою до наших прадавніх часів і його символів, у яких бачать рідну національну віру.

Рекомендована література

1. Поліщук В. Лауреат Симоненківської премії 1996 року: (М.Негода) // Місто – 1996 – 12 січня – С.3.
2. Поліщук В. Хай час розсудить ... // Холодний Яр. – 1998. – ч.8 (Те ж // Кур'єр Кривбасу. – 1998 червень.
3. Поліщук В.Т. Микола Негода: (Про нього. Оповідання для дітей) // Гілочка – Черкаси, 2002 – С.202-210.
4. Мазур Н. Історична драма // Негода М. Гетьман – Черкаси: Сіяч, 1995 –С.3.
5. Поліщук В. Як і завжди, в строю // Негода М. Дух пращура – Черкаси: Відлуння – Плюс, 2003 – С.3.

Сергій Носань

Повісті “Стежки в зеленому житі”, “Чисті плеса”, “Пір'іна з крила Жарптиці”, “Час глибокої осені”, “Сонячний ранок”, “Високі –високі гори”, романи “Час глибокої осені”, “Метеори”, “Голгофа любові”, драматичні твори “Судна ніч”, “Остання мить”.

“Сонячний ранок”, “Чисті плеса”, “Остання двійка” включені до антології дитячих оповідань українських письменників та до “Читанок” початкових класів.

С.Л.Носань – лауреат обласної літературно-публіцистичної премії “Берег надії” імені Василя Симоненка.

Тематика творчості. “Закорінення” в черкаську тематику. Проблеми екології. Високі моральні якості людини, гуманізм, любов до життя, боротьба добра і зла, збереження загальнолюдських цінностей: вірності, благородства, чесності; вірності і самовідданості в коханні. Злети і падіння ліричного героя, засліплення і прозріння, подвижницька боротьба за національну ідею.

Рекомендована література

1. Громадський В. Вагомий вклад у становлення і розвиток області: (Про присвоєння почес. звання “Заслужений діяч мистецтв України” черкас. письм. С.Л.Носаню) // Черкас. край – 2004 – 6 лют.- С.2.
2. Лауреатів премії визначено: (Лауреати премії ім. В.Симоненка 1995 р: А.І.Ситник, С.А.Носань, А.І.Жила – за виставу “Остання мить”) // Черкас. край. – 1995.-7 січ.-С.3.
3. Поліщук В.Т. Сергій Носань: (Про нього. Оповідання для дітей) // Гілочка – Черкаси, 2002. – С. 211-216.
4. 60 років з дня народження письменника С.Л.Носаня // Календар пам'ятних

- дат Черкащини на 1999 рік – Черкаси, 1998 – С.25-27.
5. Захарченко В.І. Перед судом вічності: (Поет. драма С.Носаня) // Носань С. Судна ніч – Черкаси, 1998. – С.5-14.
 6. Художнє розмаїття сучасної радянської літератури – К.: Наук. думка, 1982. – 316с. Про творчість письменника з м.Кам'янки С.Носаня.– С.260-261.
 7. Дончик В. Гуманізм творення. – К.: Молодь, 1980 – 199 с. Про творчість С.Носаня – С. 130-132.
 8. Безхутрий Ю. Жанр зобов'язує: (Українська журнальна повість – 79) – В кн.: Рік 1979. Літературно-критичний огляд. - К., 1979, С.46-59. Про повість С. Носаня “Час достиглого літа”.- С.50-51.
 9. Бондаренко Л. Ювіляр Сергій Носань: (В м. Кам'янці письм. розпочав свою творчу діяльність) // Трудова слава. – 2004. – 3 лип.
 10. Захарченко В. Сходження на гору: С.Носаню – 60 // Літ. Україна – 1999. – С.5.
 11. Захарченко В. Магія творення: Сергію Носаню –60 // Черкас. край – 1999. – 30 черв. – С.6.
 12. Овчар П. Шлях до прозріння: (Про драматург. обдарування черкас. письм. С. Носаня та його п'єси) // Літ. Черкащина. – 1995. – 1 груд. – С. 12.
 13. Захарченко В. Наша гордість і наш біль невчасний: Роздуми над п'єсою С.Носаня “Богдан Хмельницький (судна ніч)” // Літературна Україна. – 1995. –21 верес. – С.2.
 14. Негода М. Струни творчості: Сергію Носаню – 50 // Літ. Україна – 1989. – 20 лип. – С.6 // Черкаська правда. – 1989. – 1 лип.
 15. Шапулько О. Націленість на сильний характер: Критика про творчість Сергія Носаня // Трудова слава. - 1980. - 13 груд.
 16. Жулинський М. Творчості щаслива відповідальність. (Про творчість С.Носаня) // Літ. Україна. – 1978. - 11 лип.

Олексій Озірний

Автор збірок “Проща”, “Козацький цвинтар”, “Заплакані зорі”. За збірки поезій “Проща” та “Козацький цвинтар” одержав обласну літературно-публіцистичну премію “Берег надії” ім. Василя Симоненка.

Провідні мотиви: любов до рідної землі, до матері, до слова; пошук Правди; роздуми про минуле і майбутнє держави, про національну свідомість; відповідальність, яку несе поет перед народом.

“Проща”. Цілісність, оригінальність, композиційна викінченість, злободенність поезії. Різногранність і вичерпність розробки тем. Художня спроба історіософічного осмислення долі України, самого її етнодуховного феномену. Пошук випущеної з рук ниті українського роду, кореня бід нашого народу-головна тема збірки.

Рекомендована література

1. В.Пахаренко О. Озірний козак.: (Кілька думок про дебют зб. віршів О.Озірного “Проща”) // Холодний Яр. - 1996. - № 5. – С. 68-72.

Марина Павленко

Письменниця, художник, кандидат педагогічних наук. Дипломант і лауреат ряду літературних конкурсів, у тому числі “Гранослов”, “Смолоскип”, лауреат літературної премії ім. Богдана – Ігоря Антонича “Привітання життя”.

Збірки поезій “Бузкові зошити”, “Чар – папороть”, повість – казка “Домовичок з палітрою”, монографія “Тичининська формула українського патріотизму”.

“Бузкові зошити”. Образне бачення світу і себе в ньому, відчуття радості людського буття. Оптимістичний пафос, надія, віра людини в перемогу добра та любові.

“Чар – папороть”. Філософські роздуми над сенсом життя. Увага до духовного світу людини. Пошук душевної гармонії. Особливості індивідуального стилю.

“Тичининська формула українського патріотизму”. Спроба дослідити, як формувалася в душі й світогляді українського поета Павла Тичини структура, назва якій український патріотизм.

Рекомендована література

1. Поетична антологія “Самоцвіти” // Українська мова і література в школі. – 1991. - № 6.
2. Коцюбинська М. Формули без математичної однозначності //Літ. Україна. – 2003. – 20 березня.

Василь Пахаренко

Поет, прозаїк, перекладач, літературознавець, учений. Автор збірки поезій “Скалки”, монографій “Незбагнений апостол”, “Поєдинок з Левіяфаном: міт і псевдоміт в українській літературі 20-х років”, “Українська поезика”.

Лауреат та дипломат Міжнародного літературного конкурсу “Гранослов”. За самобутньо непересічну розвідку-книгу “Незбагнений апостол” нагороджений Дипломом Президії Національної академії наук України. Автор підручника з української літератури для 9 класу.

Збірка “Скалки”. Пісня серця - скалки болю – Василя Пахаренка – дарунок Україні й українцям. Мотиви збірки: здивування, підказане гірким історичним і життєвим досвідом; роздуми, причаєне мовчання; здатність зачаровувати читача піснею свого серця; біль і безмежна туга, розпач, викликаний гіркою долею України; бачення навіть у приреченості Божого промыслу; місто – страшна руйнівна сила людських душ; роздуми над суттю людського життя, проблемами добра і зла; віра в любов, яка здатна розірвати одвічне коло зла; переконання, що в духовних пошуках важливо залишатися людиною, українцем, зберегти совість, набути мудрості.

Приклади з білоруської, польської, литовської, шведської мов – перегук з темами і мотивами думок самого автора.

“Незбагнений апостол”. Дослідження своєрідності художнього світобачення Т.Шевченка – його джерела, механізм, визначальні складники, провідні ідеї. Виділення та характеристика основних суспільних стереотипів постаті й доробку митця.

Рекомендована література

- 1) Процюк С. Есей про дев'ятидесятників: [Про укр. письменників, зокрема В.Пахаренка] // Слово і час. – 1995. - № 4. – С.37-51.
- 2) Сом М. Передмова до добірки віршів “З нас витікає Україна...” // Укр. мова і літ. в школі. – 1992. - № 1. – С. 92-93.
- 3) Забудський Ігор. Передмова до добірки віршів “Білий вірш про тебе” // Молодь Черкащини. – 1988. – 27 лютого.

Володимир Поліщук

Літературознавець, критик, учений, лауреат Міжнародної премії ім. Дмитра Нитченка, Міжнародної української премії імені Олекси Гірника літературно-мистецької премії імені І.С. Нечуя-Левицького, літературно-мистецької премії імені М.Старицького, обласної літературно-краєзнавчої премії імені М.Максимовича.

Автор книг “Черкащина літературна”, “Література рідного краю у школах Черкащини”, “З літопису духовного єднання”, “Від Мономаха до Сковороди”, “Слово не вмере, не поляже”, “Василь Захарченко”, збірок літературознавчих статей “Під прапором неба”, “Вінок лавровий, вінок терновий”, “Зі студій над класиками”, “Черкащина літературна”, посібника-хрестоматії “Гілочка: Письменники Черкащини – дітям”, монографій “Повість про героїку і трагедію”, “Новелістика Михайла Старицького”, “Повісті Михайла Старицького”, художня проза Михайла Старицького антології “Про витязя слова: Рядки поетичної Симоненкіани”, понад 250 статей у періодиці: Упорядник, автор передмов і видавець збірок творів письменників “розстріляного відродження” – Т.Осьмачки, О.Лана, А.Чужого, С.Бена, Ю.Гедзя, Д.Борзяка, Олени Журливої, Май – Дніпровича, М. Драй-Хмари.

“Під прапором неба”. Літературознавчі статті й нариси за творчістю письменників Шевченкового краю – це своєрідні літературознавчі мікропортрети про митців, чия творчість досі не поцінована критикою.

“Вінок лавровий, вінок терновий”. Історико-літературні статті, нариси, розвідки про репресованих письменників Черкащини. Переконливий показ страшного механізму людиноненависницького тоталітарного режиму.

“Зі студій над класиками”. Наукові статті за творчою спадщиною Тараса Шевченка, Івана Франка, Михайла Старицького, Сергія Єфремова. Дослідження проблем, котрим досі приділялась недостатня увага і висвітлення яких сприятиме дальшому осмисленню невичерпної духовної спадщини видатних письменників-класиків.

“Про витязя слово”. Найповніше на сьогодні зібрання поетичних творів, присвячених видатному українському поетові Василю Симоненку. Правдивий

образ поета-патріота, поета-гуманіста. Художнє осмислення ролі і значення Василя Симоненка в історії українського письменства і духовності.

“Художня проза Михайла Старицького”. Цілісний аналіз проблематики і художніх особливостей романно-повістєвої прози М.П.Старицького (1840-1904), означення її ідейно-естетичного, літературного контексту, системний аналіз методологічних аспектів творчості письменника-класика.

Рекомендована література

1. Пахапенко В. Літописець літературної слави Черкащини // Поліщук В.Т.: Бібліографічний показник (До 50-річчя з дня народження). – Черкаси: Брама, 2003. – с. 3-6.
2. Бантиш Т. Щаслива зірка професора Поліщука // Смілянські обрії. – 2003. – 26 грудня.
3. Трохименко В. Багато знання щастя Володимира Поліщука // Нова Доба. – 2003. – 18 грудня.
4. Петренко І. Премія подвижникам української справи (про перших лауреатів премії ім. Олекси Гірника) // Літ. Україна, 2004. – 29 січня.
5. Скорина Л. Новий екскурс у творчість земляка // Черкаський край. – 2003. – 16 квітня.
6. Сивпова І.М. У пошуках “слова, і праці, і волі”: Мала проза М. Старицького очима аналітика // Вісник Черкаського університету – Вип. – Серія “Філологічні науки”. – Черкаси, 2003. – С. 159-161.
7. Тимошенко Ю. Дослідження про повістєву прозу Михайла Старицького // Слово і час. – 2003. - № 10. – С. 89-92.

Петро Поліщук

Поетичні збірки “Оглянься”, “День як день”, “Любосвіт”.

“Оглянься”. Вічні таємниці нашого буття; пошук нових незвіданих світів, минаючи “злу буденність”; брак добра і любові в жорстокий вік, тривога; віра у світлий Великдень. Висока планка художності. Довершеність класичних форм.

“Любосвіт”. Щира і пристрасна любов до України, до людини взагалі. Тематичний діапазон віршів, своєрідне використання релігійної образності і символіки. Глибокий ліризм. Гуманізм і висока художність. Спокутування у гріхах, сповідь любові, життєлюбність, патріотизм. Тонке відчуття етичної грані у стосунках між Ним і Нею. Іронічність, самоіронічність, сарказм.

Рекомендована література

1. 50 років з дня народження поета П.М. Поліщука // Календар пам’ятних дат Черкащини на 2002 рік. – Черкаси, 2002. – С. 18-20.
2. Поліщук В.Т. Класично різьблена строфа: Друга збірка лірики П. Поліщука // Поліщук В.Т. Під прапором неба. – Черкаси, 2000. – С. 123-128.
3. Поліщук П. Оглянься.: Поезії. / передм. Павленка С. – Умань, 1999.

Володимир Ракшанов

Поетична книга для дітей “Абетка для малечі”, повість “Лорнет старої діви”, монографія “Творчість гетьмана Івана Мазепи; його постать у світовій літературі та публіцистиці”, “Будять дзвони”, “Гетьман Іван Мазепа”.

“Лорнет старої діви”. Історична дійсність (сталінські часи) і доля людини, її внутрішній світ.

“Творчість гетьмана Івана Мазепи”. Книжка про непересічного, будівничого української держави, дипломата, культурного діяча, українського поета гетьмана Івана Степановича Мазепу. Поєднання в дослідженні історично-літературного і суто історичного аспектів.

Рекомендована література

1. Соломіцький О. Передмова до оповідання Ракшанова В. “Будять дзвони” // Засвітки – Черкаси, 2002. – 48 с.
2. Захарченко В. Вступна стаття до книги “Творчість Івана Мазепи, його постать у світовій літературі та публіцистиці” // Черкаси: Засвітки. 1995 – 92 с.
3. Малик В. Мазепа: (Про кн. В. Ракшанова “Творчість гетьмана Мазепи, його постать у світовій літературі та публіцистиці”) // Черк. кур’єр. –1995. – 3 листоп. – С.6.

Сергій Руднев

Автор поетичних книг “Шепіт і крик”, “Шалена повінь”, “Обійми”.

“Шепіт і крик”. Тема гармонії людини з природою, тема роду і народу, тема кохання. Стислість форми слововираження, глибина філософичності, несподіваність висновків, емоційний вплив на читача.

“Обійми”. Виразність і оригінальність, багатство палітри живописних словесних барв; психологічно-містке відкриття поетично-філософського бачення світу природи і світу людських душ; спроба осягнення світу поезії Василя Симоненка; глибинне інтимно-громадське звучання лірики; поезія тонкої ніжності і громадського болю, поезія правди душі.

Рекомендована література

1. Носань С. Світло слова: (Творчість С.Руднева) // С.Руднев. Обійми. – Черкаси, 1998. – С. 3-6.
2. Пахаренко В. Дотик до слова: (Про збірку поезій С.Руднева “Шалена повінь”) // Місто. – 1995. – 7 лип. – С.8.

Віктор Сироватський

Книги художньої прози “Двоє в серпні” та “Провесінь”, “Потаємні

ручаї”, “Росинки”.

“Потаємні ручаї”. Прагнення письменника зазирнути в найпотаємнішу світлицю людської душі, проїнятися багатогранністю почуття любові. Хвилююча правда нашого сьогодення з одвічним прагненням людини до сонця своєї мрії.

“Росинки”. Поезія в прозі, прониклива музика почуттів і глибоких роздумів щодо суті людського життя в безмежному просторі Всесвіту.

Рекомендована література

1. Грибенко В. Зупинені миттєвості життя. Черкаська правда, 1984, 2 листопада. (Рецензія на зб. “Двоє в серпні”).
2. Носань С. Передмова до книги “Росинки”. Черкаси: Ірена, 2002 – 121 с.

Олексій Софієнко

Поетичні збірки “Материк світла”, “Задзеркалля”, “Terra incodnita”.

Густі асоціації, соковиті метафори, філософічність, художнє освоєння часопростору, внутрішній драматизм. Багатство і розмаїття стильової палітри. Символізм мови. Спраглисть до пізнання, інтелектуалізм, громадянськість, український патріотизм, вболівання за долю України і світу. Експериментарство, оптимальна гармонія змісту і форми. Відзначення міжнародною літературною премією імені братів Лепких.

Рекомендована література

1. Поліщук В.Т. Вічна спраглисть пізнання: Поезія О.Софієнка // Поліщук В.Т. Під прапором неба. – Черкаси, 2000. – С. 74-79.
2. Поліщук В.Т. Передмова до книг “Terra incodnita” // Черкаси: Сіяч, 1996. – 120с.
3. Перебийніс П. Передмова до книги “Голодне коріння” - К.: Укр. письменник, 1994. – 47с.

Станіслав Стеценко

Автор збірки “КДБ проти ніндзя” і роману “Чорна акула в червоній воді”.

“Чорна акула в червоній воді”. Один із кращих в Україні гостросюжетних романів 90-х років. Найтемніші сторони шпигунства та кримінального світу описані з надзвичайною напругою і навіть жорстокістю. Динамізм, сповнена несподіванок розповідь, уміння тримати читача в напрузі до останньої сторінки.

Рекомендована література

- 1) Горбівненко А. Про творчість письменника: (Станіслава Стеценка) // Мелодії джерел: (Збірка творів літераторів Смілянщини). – Сміла, 2002. – С. 246-248.

- 2) Кодак М. Ефект акумульованої енергії: (С.Стеценко, черк. письменник) // Київ. – 2004. - № 9-10. – С. 142-143.
- 3) Вартовий Я. Чейз, Чанулер і Стеценко: (С.Стеценко – автор детективів. Живе у Смілі) // Молодь Черкащини. – 1994. – 13 серп. – С.8.
- 4) Рубан В. Увага – талант: (Про детектив С.Стеценка, “Чорна акула в червоній воді”) // Молодь Черкащини. – 1995. – 14 вересня.

Людмила Тараненко

Автор збірок поезії “Материнка”, “Мій світлий день”, “Ненамолений храм”, “Подароване літо”, “Терези”, “Калиновий зодіак”, книги прози “Квиток до Калинівки”. Заслужений працівник культури України. Друкувалася у періодичних виданнях України, Росії, Білорусії, Польщі, Канади, Австралії.

Мотиви творчості: любов до рідної землі, щемливий біль за усі негаразди сьогодення, осуд покори свого народу “московським зайдам”. Своєрідність художнього бачення.

“Подароване літо”. Враження від подорожі до Австралії, спілкування з діаспорними співвітчизниками, проблема національного “Я”.

“Терези”. Книга болю і відкриттів, гострий дух сатиризму як інструмент шокової терапії для народу, ошалілого від свободи, глибоко враженого бацилою яничарства.

“Ненамолений храм”. Багатство тем та й інтонацій. Поєднання ніжної лірики із пристрасною трибуною, віра у щасливе майбуття.

Повість “Мамо, ти винна...” – проблеми морально-етичних норм, виховання дітей, взаємини у сім’ї: батьки – діти, проблеми ранніх шлюбів.

Рекомендована література

- 1.Поліщук В.Т. Подорож рікою часу: (Про Л.В.Тараненко) // Холодний Яр – Черкаси, 2002. – Вип. 10. – С.172-192.
- 2.Поліщук В.Т. Людмила Тараненко: (Про неї. Вірші для дітей). - Черкаси, 2002 – С.239-273.
- 3.Поліщук В.Т. Подорож рікою часу: Поезія Л.Тараненко // Поліщук В.Т. Під прапором неба. – Черкаси, 2002. – С.40-58.
- 4.Мозгова В. Тараненко “з підпілля” повідомляє: (З творчого вечора черк. письм. Л. Тараненко) // Молодь Черкащини. – 2003. – 23 січня – С.7.
- 5.Крапива Ю. Поетеса з любові: (Л. Тараненко м.Черкаси) // Місто. – 2002. – 17 жовтня – С.5.
- 6.Коропенко А. Черкаська письменниця вийшла з творчого “підпілля”: (З творч. вечора Л. Тараненко) // Нова доба. – 2002. – 15 жовтня. – С.3.
- 7.Марсюк В. Лірична сповідь // Черкаська правда, 1985, 23 січня (Рец. на книгу Л. Тараненко “Мій світлий день”)

Сергій Ткаченко

Збірка поезій “Керелівка”.

Центральна тема – тема України, її народу, осмислювана митцем віддавна і в різних площинах – суспільних, історичних, особистісних. Тепло, багатство ліричних почуттів, тонкий гумор. Екологія природи і екологія людської душі. Громадянський темперамент поета. Щира лірична сповідальність. Оригінальність версифікаційної техніки і багатство мови.

Рекомендована література

1. Поліщук В.Т. Сергій Ткаченко: (Про нього. Вірші для дітей) // Гілочка – Черкаси, 2003 – С.274-282.
2. Поліщук В.Т. Та ми неминущі усе ж: Поезія С.Ткаченка // Поліщук В.Т. Під прапором неба – Черкаси, 2000 – С.80-86.
3. Дергач В. Шукач мовних скарбів: (Про зб. “Керелівка” Р.Ткаченка) // Київ – 1994 - №2 – С.117.
4. Поліщук В. Та ми неминущі усе ж // Черкаський край. – 1993. – 23 лютого. – С.5 (Рец. на книгу “Керелівка”).
5. Захарченко В. Голос свіжий, мужній. Черкаси – 1992, 23 грудня.

Майя Фролова

Відома дитяча письменниця, лауреат літературної премії ім. Володимира Короленка. Веде літературний гурток при обласній дитячій бібліотеці “Пегасик”. Автор книг “Над Тавдой – рекою”, “Всього лишь Барбос”, “Солдатом буду я”, “Задумайся о себе”, “Не спеші становиться на колени”, “А ви мене – хто?”, “Весенний коридор”, “Современная девочка”, “Найди меня, мама!”, “Капризуля” (“Мальчики, любите девочек, атак!”), “Де народився, там і згодився”, “Побаски кошки Мотьки”.

Проблематика. Доля дітей і підлітків, взаємини між дорослими і дітьми; вічна проблема першого кохання; доля “важковиховуваних”; проблема добра і зла.

“Капризуля”. Тема любові, дружби, статевих стосунків, сімейні конфлікти, пошуки роботи, бажання самовизначення.

“Найди меня, мама!”. Гостросюжетна повість висвітлює маловідомі сторінки трагічного минулого – періоду сталінських репресій 30-40 років.

“Де народився, там і згодився”. Ностальгія за рідним краєм. Книга вчить цінувати рідний край, домівку – велику і малу Батьківщину.

“Побаски кошки Мотьки”. Книга помагає школярам зрозуміти і полюбити все живе, що нас оточує.

Рекомендована література

- 1) Марнов В. Премія: (Премію ім. В.Короленка одержала черкас. письменниця М.Фролова) // Місто. – 1995. – 17 лист. – С.9.
- 2) Коваленко В. Щастя - яке воно?: Штрих до творч. портрета М.Фролової // Холодний Яр. – Черкаси, 2003. – Вип. 2. – С. 187-192.
- 3) Поліщук В.Т. Майя Фролова: (Про неї. Оповідання для дітей) // Гілочка. – Черкаси, 2003. – С. 283-288.

- 4) Мислюк А. Дівчинка, яка придумала себе: (Про нову збірку М.Фролової. Інтерв'ю з письменницею) // Черкас. Правда. – 1988. – 30 березня.
- 5) Підгорний С. Чесна і мудра розмова: (Про нові книги черкас. письм. М.Фролової) // Черкас. Правда. – 1987. – 31 березня.
- 6) Віргуш Н. Дорога від дитинства: (Про нову книгу повістей М.Фролової) // Черкас. Правда. – 1985. – 23 серпня.
- 7) Беляєв В. Книга веде бій: (Про повісті М.Фролової «Гуси – красные лапки...») // Прапор. – 1983. - № 7. – С. 88-92.

Микола Шамрай

Автор поетичних книг “Великодній дзвін”, “Рвані дороги в долоні моїй”, “Хресний вік” та прозової “Доле, грішнице моя”.

Мотиви творчості: любов до отчого краю, до рідної матері, що виростає в безсмертний образ України; почуття людяності, доброти. Використання народнопоетичної символіки. Утвердження загальнолюдських цінностей, невмирущості справжніх людських почуттів, ідеалів кохання. Широка емоційна гама почуттів ліричного героя. Засоби поетичної мови.

Рекомендована література

1. Поліщук В.Т. Микола Шамрай: (Про нього. Вірші та оповідання для дітей) // Гілочка. – Черкаси, 2002. – С.309-314.
2. Добролюб А. Я так спішив висповідатись...(Про книги М.Шамрая з с.Пекарі Канівського р-ну) // Черкаський край. – 1994. – 7 липня. – С.3.

Микола Шапошник

Поет, гуморист, прозаїк, публіцист, актор, співак, художник, режисер, композитор. Автор книг “Година і десять днів”, “Серпень”, “Доля”, “Де ти, Оксано?”, “Усмішки козака Мамає”, “Будьмо!”, “Гей, не журися!”, “Сміхомовки козака Мамає”, “Пригорща сміху малечі на втіху” та кількох сотень козацьких пісень.

Лікувальна сила слова, здатність із гумором сприймати житейські негаразди.

Рекомендована література

1. Поліщук В.Т. Микола Шапошник: (Про нього. Вірші для дітей) // Гілочка – Черкаси, 2002. – С. 315-320.
2. Захарченко В. Миколі Шапошнику – 60 // Літ. Україна. – 1994. – 20 жовтня. – С.3.
3. Левчук К. Про війну після війни // Молодь Черкащини. – 1986. – 26 червня (Рец. на книгу “Де ти, Оксано?”).
4. Погрібний А. Життя набагато вище (Критичний матеріал про повість М. Шапошника “Година і десять днів”) // Літ. Україна. – 1975. – 14 жовтня.
5. Марсюк В. Серпень – пора гаряча // Молодь Черкащини. – 1977. – 15 грудня

- (Рецензія на роман “Серпень”).
6. Фролова М. Уклін рідній землі // Черкас. правда. – 1977. – 5 жовтня
(Рецензія на роман “Серпень”).

Підсумковий урок (0,5 год.)

Вклад письменників Черкащини в літературну скарбницю України.

Для нотаток

A series of horizontal lines for taking notes, consisting of 22 lines.

Тираж 200 прим.

Сучасний літературний процес на Черкащині